

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
În America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Un cuvânt bătrânesc

In care se grăiește de necazurile de prin sate, cari cer o lecuire

Un vechiu cetitor al gazetei noastre ne-a trimis de curând o scrisoare mai lungă, din care scoatem următoarele:

Dacă te-ar îngădui cărțile și hârtiile dumnitale, domnule Melin, să nimeresti pe la noi, ca alte dați, nu ne-ai mai cunoaște. Dealurile și văile sunt tot așa, precum le ști, frumoase și alduite de Dumnezeu, dar noi ne-am împrilostit rău. Și să vezi, ce ne paște de astă dată și de ce nu putem trăi cum am vrea, în lumea asta mândră a lui Dumnezeu:

Toți vrem să fim primari, toți ne batem după slujbe, după șederi înainte, după tistii. Câte cărme dela România mare încoace, atâtea ghirac am avut, ba și mai multe. Că nici nu s'a isprăvit bine un rând de alegeri pentru parlament și iadată răsare noul primar. Mai cu seamă dintre aceia, cari s'au întors mai răgușiți dela vot. De bun de rău, nu se întreabă. Vrednic sau nevrednic, tot una. Gura să-i fie bună și să fie scris la partid, la organizații.

Dumneata ști pe Onu lui Licuța dela noi. Mai ții minte de slugulița părintelui, cel de dinaintea războiului, căruia li ieșise vestea în sat, că taie slămina popii cu pleasna dela biciu și-o dă pe tabac la Avrămuț din gura văii, iar colacul de slujit l-a luat înainte de sapa cucuruzului. Și, mai pe urmă, l-au fost alungat toți stăpânii, de și-a luat lumea în cap și s'a pustiit de pe meleagurile noastre.

După bătaie iarăș s'a aciuat prin sat și se cununase, la salcă, într'o Sâmbătă, cu Măriuța lui Natu. De cum s'a isprăvit războiul, el a luat hangul în comuna noastră. De patru ori a fost stăpânul comunei, și-acum se ia de gât cu altu, tot ca el, să ne fie primar și poruncitor. La ceasă nu l-a văzut nimăni dela bătaie încoace, dar zău nici la sapa și nici cu furca la întors de fân.

E tot cu traista'n băț, pe la prefecturi și pe la tistii. E meșter la vorbă,

de nu-l taie zece candidați. A prins învățătură din gazetele alea cât lespezile și spune din gură, la Avrămuț după masă, mai pe pont ca un potracăr.

— Voi ce știți, măi întunecaților, ne zice, — astăzi se trăiește după democrație! Tot omu cu votu și cu gura lui. Sapa să-o poarte nătăfleții și tonții. Ai partid și formații, ești domn. Stai la coada vacii? La balegă rămâi. Eu știu cum se trăiește în lume.

Și are dreptate. Gura îi dă domnie. Răzbește. A primărit de patru ori, precum spuneam, și va mai primări, că are „formații” bune. (Ce-or fi acelea formații, cu cari se laudă, nu știu).

Și dacă au văzut alții, că Onu răzbește cu gura și cu votu lui, cu formațiile, s'au luat mulți după el. Când îi lucrul mai arzător, oamenii cei mai voinici sunt tot cu lăcrămății pe la oraș, pe la județ. Pun lumea la cale, răstoarnă consiliile, așază primar, îl zăhăiesc iar, și o încep dela capăt.

Vraja nu se mai gată și hodina satului s'a călătorit pe apa Sâmbetii.

Dacă se adună doi trei vecini la un colț de uliță, nu-i mai auzi vorbind de ogoare, de sorocul ploilor, de sămânțuri, și de alte treburi plugărești, ca odată, ci numai de Vintilă, de Generalu, de Tărâniști, de Naționali, de organizații și formații, încât îți vine să-ți scuipi în sân și să nu mai ieși la poartă cu săptămânile de cap.

Nu-ți mai poți urni sufletul de organizații și de formații. Iar plugurile ruginesc și vitele rămân nemâncate și nețeselate. Oamenii cei harnici, oamenii cu inima la plug și la pâinea cea sfântă a ogoarelor, nu mai răsbesc de mulțimea greutăților, se irosesc sub dări, iar alde Onu lui Licuța, care n'a scos în viața lui o brazdă până în capăt, ajunge primar, și alții ca dânsul conțilii comunali. Au palmele moi, ca mătasa, și le spânzură untura sub barbă, de trai bun.

Și cam așa este și prin alte comune din ținutul nostru. Pe aiurea încă tot cam cei cu organizațiile și cu formațiile răsbesc.

Plugăria dă îndărăt ca racul, că prea ne-am afundat în politică și râvnim să ne căpătuim pe ușor, cu votomu și cu gura. Ou democrația, vorba lui Onu dela noi.

Acuma, Domnule Redactor, eu așa îmi dau socoteala, cu mintea asta îmbătrânită a mea, că nu-i bună cărarea pe care mergem. Ne ducem de răpă. Trebuie să ne întoarcem la fâgașul cel drept. Oârmuitorii noștri cei mari să caute o ieșire din formațiile lui Onu dela noi și de aiurea. Să se ridice iarăș vrednicia la locul de cinste. Nu gâtul răgușit și formațiile. Să se așeze odată cu primăriile și cu comisiile alea întirimate, că altfel ne încălecă Onu și alte săcățuri ca el. Ne învrăjbim, de nu ne mai cunoaștem. Ne urim și ne învenim prea tare.

Iar când nu-i bine între plugărim, va fi rău și de țară!

Niculae Secășanu

Leproșii români au fost mutați.
Până acum spitalul leproșilor din țară, se afla la Lărgeanca. Se aflau în acest spital 70 de leproși, bărbați, femei și copii. Zilele trecute acești leproși au fost mutați cu un autocamion la Tichilești, lângă Isaccea, jud. Tulcea. De aici înainte deci acești nefericiți își vor aștepta moartea sigură nu la Lărgeanca, ci la Tichilești, unde spitalul e mai frumos și mai bun. Atâta toată îmbunătățirea!

Sfânta Mănăstire dela Blaj, sau catedrala mitropolitană din orașul nostru, a trecut de curând prin o reparație de mult dorită și așteptată, fiind padimentată de nou cu plăci moderne obișnuite în zilele noastre, cari îi ridică foarte mult frumseța. Și i-s'a adaos și o tatecmire pentru încălzit, precum au bisericile din marile orașe ale Apusului. Toate acestea lucrări s'au isprăvit la mijlocul săptămânii când scriem noi acestea șire. Sâmbătă, în 14 Decembrie, la ora 5 după amiază, se va sluji rețatrarea în catedrală cu *Litie*, iar a doua zi, Duminică, la ora 9, se va face *binecuvântarea* și vor urma apoi, toate obișnuitele slujbe, ca și mai înainte.

Apostolul sărbătorii

Amintirea sfântului întâiului martir și arhidiacon Ștefan

Faptele Apostolilor 6, 8—7, 5 și 7, 47—60.

6, 8. In zilele acelea Ștefan, plin de credință și de putere, jăcea minuni și semne mari în popor.

9. Și s'au sculat unii din sinagogă, ce se zicea a libertinilor, și a Cirinenilor și a Alexandrenilor, și a celor din Cilicia și Azia, pricindu-se cu Ștefan.

10. Și nu puteau sta împotriva înțelepciunii și spiritului, cu care grăia.

11. Atunci au pus bărbați să zică: „Noi l-am auzit pe acesta, grăind cuvinte de hulă împotriva lui Moise și alui Dumnezeu“.

12. Și au întăritat pe popor, și pe bătrâni și pe cărturari, și năvălind, l-au apucat și l-au dus în săbor.

13. Și au pus mărturii mincinoase, cari siceau: „Omul acesta nu înceată a grăi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt,

14. căci l-am auzit, că Isus Nazarineanul acesta va strica locul acesta, și va muta obiceiurile, cari ni le-a dat nouă Moise“.

15. Și căutând spre el toți ceice ședeau în săbor, văzută-au fața lui ca o față de inger.

7, 1. Și i-a sis arhiereul: „Acestea așa sunt?“

2. Iară el a zis: „Bărbați frați și părinți, ascultați! Dumnezeuul mării s'a arătat părintelui nostru Avram, când era în Mezopotania, mai înainte până a locui el în Haran,

3. și a sis către dânsul: ieși din pământul tău și din rudenii ta, și vino în pământul, care-l voiu arăta ție.

4. Atunci ieșind din pământul Caldeilor, a locuit în Haran, și de acolo, după ce a murit tatăl său, l-a mutat în pământul acesta, în care locuiți voi acum.

5. Și nu i-a dat lui moștenire într'insul nici un pas de picior.

47. Iară Solomon i-a zidit lui casă.

48. Însă Cel Înalt nu locuește în case făcute de mâini, precum zice prorocul:

49. Ceriul îmi este mie scaun și pământul razim picioarelor mele; ce casă îmi veți zidi mie, sice Domnul, sau care e locul odihniei mele?

50. Au nu mâna mea a făcut acestea toate?

51. Tari la cerbice, și netăiați împrejur la inimă și la urechi, voi pururea stați împotriva Spiritului Sfânt, precum părinții voștri, și voi.

52. Pe care din proroci n'au prigonit părinții voștri? Și au omorât pe ceice mai înainte vesteau venirea Celui Drept, ai căruia vânșatori și ucigători acum v'ați făcut voi,

53. cari ați primit legea întru rânduiala Ingerilor, și nu o ați păzit“.

54. Și auzind ei acestea, erepau în inimile sale și scrâșneau cu dinții împotriva lui.

55. Și fiind plin de Spiritul Sfânt, căutând la ceriu, a văzut mărirea lui Dumnezeu, și pe Isus stând deadreapta lui Dumnezeu“.

57. Iară ei strigând cu glas mare, și-au astupat urechile sale, și au năvălit deodată asupra lui,

58. și scoțându-l afară din cetate, l-au ucis cu pietri. Și mărturiile și-au pus hainele sale lângă picioarele unui tânăr, ce se chema Saul.

59. Și-l ucideau cu pietri pe Ștefan, carele

se ruga și zicea: „Doamne Isuse, primește sufletul meu!“

60. Și ingenunchind, a strigat cu glas mare: „Doamne, nu le sooti lor păcatul acesta!“ Și aceasta zicând, a adormit.

* * *

6. Libertini se numiau ceice erau sloboziți din robie. Triumvirul (un fel de dirigător) roman Pompeiu dusese cu sine din Palestina mulți iudei la Roma și li vându-se ca robi. Pe mulți din robii aceștia i-au slobozit stăpânii lor, iar împăratul August le-a dat voie să locuiască în partea de diacolo de Tibru a Romei. Împăratul Tiberiu le-a poruncit mai apoi Iudeilor să părăsească Roma. Mulți din Iudeii aceștia libertini s'au întors atunci în Palestina, și ceice dintre ei s'au așezat în Ierusalim, și-au zidit acolo o sinagogă. — Cirene a fost o cetate în Africa de miazănoapte, în Libia. — Alexandria a fost un mare port în Egipt, nu departe de revărsarea Nilului în mare. — Cilicia a fost o țară în Asia mică.

13. Ședințele săborului se țineau, după cum spune legea jidovească, adică Talmudul, într'una din curțile bisericii. De aceea au putut să spună mărturiile mincinoase: »Impotriva acestui loc sfânt?

7, 2. Dumnezeu i-s'a arătat lui Avram, când era în Mezopotania, adică în pământ străin, așadară mai înainte de a fi fost biserica din Ierusalim. Așadară Dumnezeu a făcut binefaceri cu poporul lui Israil și mai înainte. — Haran a fost un oraș în Mezopotamia, o țară dintre Siria, Capadocia și Armenia din Asia.

5. Nu i-a dat lui moștenire într'insul nici un pas de picior, cu toate că el în țara aceasta a venit la porunca lui Dumnezeu. De aici se vede că în rânduiala lui Dumnezeu pământul, pe care Iudeii îl socotesc mai slant de cât ori care altul, nu are așa de mare preț.

48. Cel prealalt nu locuește în case făcute de mâini, așa cât el să fie cuprins de tot în aceste case, și să nu se poată întâșișa și altundeva, revărsându-și harul său.

49. Cele spuse aici le spune prorocul Isaie, la 66, 1. — Înțelesul acestui stih este: Ce este biserica aceasta în asemănare cu întreagă lumea văzută?

52. Iată ce ne spune sf. evanghelist Matei la cap 23, stih 34—35 în legătură cu stihul acesta: »Pentru aceasta iată trimit la voi proroci, și înțelepți și cărturari și dintr'înșii veți omorî veți răstigni, și dintr'înși veți bate în săboarele voastre, și veți alunga din cetate în cetate. Ca să vie asupra voastră tot sângele cel drept, carele s'a vărsat pe pământ dela sângele lui Abel cel drept până la sângele Zahariei, fiul Varahiei; pe carele l-ați omorât între biserică și Altar«. — Iudeii au omorât pe ceice mai înainte vesteau venirea Celui Drept, pentru că prorocii vesteau mai înainte pe Mesia celce avea să vie, ca să înoiască și să întărească pe pământ dreptatea. Iară voi ați umplut măsura părinților voștri cu aceea că ați ucis pe însuși Mesia.

55. A avut o vedenie, din care a putut deduce că Dumnezeu era de față acolo, așa după cum a băgat de seamă și Moise că în rugul cel nears este de față însuși Dumnezeu. Sf. Ștefan adică a băgat de seamă că s'au implinit cuvintele dela Luca 22; 69: «De acum va fi Fiul omului, șezând deadreapta puterii lui Dumnezeu».

56. Cuvintele sfântului Ștefan li-s'au părut Iudeilor hulă.

58. Tânăr se zicea oricare bărbat între 23—40 ani. În legea lui Moise (V, 17, 7) mărturiile trebuiau să arunce mai întâi cu pietri asupra celui ce era osândit la ucidere cu pietri. Ei și-au lăpădat hainele cele deasupra, ca acelea să nu-i împiedece în aruncarea pietrilor. — Saul a fost sf. Pavel de mai târziu.

59. Isus a murit, după mărturisirea sfântului Luca, 23, 46, pe buze cu cuvintele: «Părinte, în mâinile tale-mi dau sufletul meu». Așadară asemănarea este foarte mare.

60. Iară Isus zicea: «Părinte, iartă-le lor, căci nu știu ce fac» (Luca 23,34).

* * *

Una dintre cele mai mărețe învățături ale Domnului Hristos a fost: «Iubiți pe vrăjmașii voștri, grații de bine pe ceice vă grăiesc pe voi de rău, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi și vă rugați pentru ceice vă asupresc și vă prigonesc» (Mateiu 5, 44). Și domnul nostru Isus Hristos nu numai a învățat iubirea dușmanilor, ci a și pus-o în praxă, pentru că l-a vindecat pe soldatul, căruia sf. Petru îi tăiasă urechea, iar înainte de moarte s'a rugat pentru ceice-l ucideau. Și însuși Dumnezeu ne dă pildă despre iubirea de dușmani, pentru că «soarele său îl răsare peste cei drepti și peste cei nedrepti». (Mateiu 5, 45). Aceeaș pildă a urmat-o și sf. întâiul martir și arhidiacon Ștefan, după cum ne mărturisește apostolul de astăzi.

De altfel și dușmanul este făcut după chipul și asemenea lui Dumnezeu. Icoana regelui tot icoana regelui este, fie că este făcută pe pânză, hârtie, tinichea, cusutor, aur ori argint. Tot asemenea și chipul lui Dumnezeu poate să fie înfățișat într'un om de omenie și într'un om de nimica. Și apoi noi nu iubim păcatele ci persoana dușmanilor noștri. «Omul este făptura lui Dumnezeu, greșeala este făptura omului. Iubește cecece a făcut Dumnezeu, nu cecece a făcut omul», zice sf. Augustin.

Uneori Dumnezeu ne dă dușmani anume pentru că să ne arete păcatele, iar noi să ne curățim de ele. Asemenea sunt dușmanii noștri albinelor, cari ne înțeapă, dar prin mierea, pe care o adună, sunt unele dintre cele mai folositoare animale. De altfel unui om, care-l iubește pe Dumnezeu, nu-i poate strica nici un dușman, că zice sf. Pavel: «Știm că celor ce iubesc pe Dumnezeu, toate li-se lucrează spre bine». (Romani 8, 28). Pe patriarhul Iosif l-au vândut frații săi, și el tocmai prin vinderea aceasta a ajuns la curtea faraonului, și mai târziu și-a putut ajuta pe tatăl său și pe frații săi.

Chiar de aceea să nu ne speriem prea tare de dușmanii noștri, să nu-i urăm, nici să nu-i injurăm, ci să ne rugăm pentru ei, și atunci vom deveni cu adevărat fiii lui Dumnezeu.

Iuliu Maior.

Un nebun omoară trei persoane, dintre cari una era mamă-sa. Tânărul Ion Tomodan, numit și nebunul satului, din comuna Căpruțiu, jud. Arad, care se purta până acuma foarte liniștit, a intrat în casa văduvei de războiu Rozalia Bugariu. Nebunul a luat o sapă, care se afla răzămătată de perete, și a lovit-o în cap pe biata văduvă, care era numai singură acasă. După ce a căzut la pământ nefericita, atâta a tot bitut-o până a omorât-o. Nebunul s'a dus apoi acasă, unde cu aceeaș sapă a ucis pe tatăl său vitreg Ștefan Tigru, de 68 ani, și pe mama sa. Apoi a ieșit în uliță și a strigat: „Haideți să vă omorî!“ Oamenii au fugit care încotro. Numai cu mare greu l-au putut prinde câțiva feciori și bărbați zdraveni, predându-l Jandarmilor, cari l-au dus apoi în casa de nebuni din Jimbolia.

Adunarea generală a Reuniunii Femeilor Române gr.-cat. din Blaj

Duminecă în 8 Decembrie s'a ținut în sala de gimnastică a liceului de băieți din loc adunarea anuală a Reuniunii Femeilor Române greco-catolice din Blaj și împrejurimi. Pe lângă doamnele membre, au fost de față la această adunare și numeroși domni, cari au la inimă scopurile frumoase ale Reuniunii. Amintim la loc de frunte pe Reverendisimii Domni canonici Iacob, Popa, prepozit capitular, și Ștefan Roșianu. Apoi d-nii inspectori Emil Negruțiu și Iustin Hossu; Victor Munteanu, directorul băncii „Patria”, Dr Ioan Bianu, avocat, Dr Traian Denghel, primpretor, Vasile Moldovan paroh, Dr Augustin Popa, profesor și deputat, Dr Vasile Aftenie profesor la teologie, Octavian Modorcea, Dr C. Suci, Laurean Puia, profesori la liceu, și alții din toate părțile societății blăjene.

Din dările de seamă cari s'au cetit în adunare, s'a constatat, că Doamnele din Reuniune au împărțit în cursul unui an peste 20 mii lei ajutoare la săraci și la școlari silitori, dar lipsiți de mijloace. Și s'a văzut, că Reuniunea are o frumoasă avere, pe care o sporește într'una și o întrebuințează spre scopuri foarte bune și nobile.

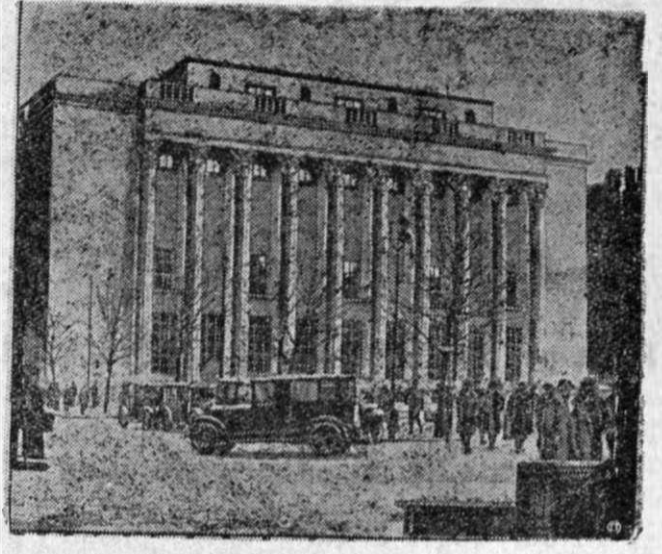
În deosebi a fost primită cu mare bucurie hotărîrea cea mai nouă a Reuniunii, de-a rupe pe viitor o parte din venituri pentru împodobirea și îngrijirea sfintelor biserici din Blaj, cari au, ca pretutindeni, atâta lipsă de mână gîngășă a femeii.

Tot în adunarea de Duminecă s'a făcut și o nouă alegere de comitet, în care au intrat următoarele Doamne:

Geogina Muntean, Anastasia Pop, Maria Suci, Maria Caliani, Rafila Negruțiu, Otilia Negruțiu, Elena Trifan, Emilia Hopârtean, Livia Domșa, Silvia Băgăian, Valeria Domșa, Cornelia Moldovan, Veturia Hossu, Eliza Bian, Elena Ordace, Mărioara Maior, Eugenia Suci și

Vederi din Apus

Casa aceasta frumoasă este sala de concert din Stockholm (Suedia), unde s'au împărțit în ziua de 10 Decembrie a anului acestuia premiile Nobel. Acest Nobel a fost un învățat care a inventat dinamita și a câștigat astfel o mare avere. Văzând el, cât a stricat lumii prin invenția sa, — cu toate că lui nici prin gând nu-i trecea să inventeze dinamita pentru omorul oamenilor ci pentru zdrobirea pietrilor și a ghiției — a hotărît ca întreagă averea sa s'o facă fundațiune, din care să se premieze (cinstească) cei mai de seamă scriitori ai lumii, dar mai ales aceia cari vor lucra mai mult pentru împăcarea lumii, adică pentru pace.

Elena Nyergeș. Iar bărbați de încredere: Ioan F. Negruțiu, Aurel C. Domșa, Victor Muntean și Ștefan Pop, directorul liceului de băieți.

A doua zi, noul comitet a ținut ședința de constituire, unde Dna *Anastasia Pop*, profesoară la liceul de fete, a fost aleasă prezintă a Reuniunii, Dna *Maria Caliani*, vicepreședintă, iar Dna *Georgina Munteanu*, cassieră.

Dorim și noi, noului comitet spor, bun la muncă și conducerea Reuniunii pe aceleși cărări drepte și luminoase, pe cari a mers neîntrerupt în toți cei 39 ani de când ființează!

Sfințire de drapel în Rupea-Cohalm

În numele societății de ajutor și Cultură „Prințul Mihai” din Rupea Cohalm jud. Târnava mare, aducem sincerile noastre mulțumiri tuturor acelorora, cari cu ocazia sfințirii drapelului în ziua de 8 Noembrie 1929 au binevoit a bate culele obicnuite plătind următoarele sume: Dl preot Eugen Ciungan nașul drapelului Lei 5000. Banca Cetatea Rupea Lei 2000. Dl di-

rector Ionescu în numele personalu u Ș de meserii Lei 1000. Banca Economică Rupea Lei 500. Dl Primpretor Victor Micu Lei 500. Dl Căpitan Grigorescu Reg. 26 Inf. Lei 500. Frederich Flagner primar Lei 500. — Câte 200 Lei: Protopop Alexandru Brotea, Gheorghe Fuciu, Gheorghe Luma, Fanfara Societății, Ilie Forsea și Traian I. Comșa. Câte 100 Lei: Ioan Forsea, Vasile Borcoman, Gheorghe St. Spornic, Z. Borcoman, Ioan Spornic, Ioan Mizecu, Vasile Tempea, Vasile Forsea, Ioan Borcoman, Gheorghe Neagu și Bucur Frățilă. Câte 50 Lei: Aurel St. Spornic, Gheorghe Spornic, Gheorghe Frățilă și Ilie Uscoiu Lei 40.

În total Lei 12910.

Gheorghe Lunca
președinte

Foamete mare în China. După cum spun misionarii creștini din China, aproape 20 de milioane de țărani chinezi vor trebui să moară de foame, fiindcă nu au bucate de loc, iar guvernul nu-i poate ajuta nici cum.

Foia „UNIRII POPORULUI”

Să mai auzim ceva și de pela Isgariu!

— Pentrucă-i bine să știe frații unli de alții —
de prof. DUMITRU NEDA.

2

Alte vremuri și alți oameni.

După involburarea năprasnică a răzmiriței dela pais'opt, lumea se mai ostoale și bisericuța de bârne a Isgariului se dovedește a fi tot mai neîncăpătoare pentru norodul ce se imbulzește la sfintele slujbe. Popa Ioșa și Popa Trăilă însă — doue sabii într'o teacă, doi Domni în țară săracă, — nu încăpeau unul de altul la altarul Domnului. Bag'seama: dintr'un os de ros nu le ajungea destul și lor și ălor dela Vârșeț, cari îi făcuseră popi după obiceiul sârbesc: pune mila, na popia! Și mai așteptau și după aceea să le mai picure câte ceva așa, ca pentru aducere aminte de mâinile împărțitoare de dar duhovnicesc...

Unde mai pui apoi și lăcomia omului ce din ce are, din ce ar dori să aibă tot mai mult și niciodată nu se mai satură, să zică: acum-a destul! Că lăcomia, cum ziceau bătrânii, îi sac fără fund și multe răutăți face și lăcomului și altora. Între altele: lăcomului lăcomia îi mănă omenia. Așa s'a întâmplat și la Isgariu: Norodul scârbit de cele ce vedea și pătimia, a căutat și a aflat ușurare și scăpare în sfânta

Unire. La anul 1856 trec cu mic, cu mare, sub cărmuirea păstoricească a bunului vlădică Alexandru Dobra dela Lugoj și uniți au rămas până 'n ziua de azi și urmașii celor dela 1856.

Popa Ioșa și-a luat catrafusele. Popa Trăilă trecut la Unire, de vole de nevoie, și-a schimbat năravurile și pe Marcu Giurgiulescu, os din osul lui, popit după aceea, l-a sfătuit să țină cu sfințenie rânduiala nouă a Unirii: să fie blând și milostiv cu credincioșii. Cum a și fost și cum i-se păstrează cu drag pomenirea între Isgăreni. Ba i-a rămas și chipul feții în icoana Adormirii de deasupra ușii împărătești: O față plină, din care privesc cu bunătate doi ochi senini, adumbriți de sprâncene albe, cum e și părul capului, mustațele și barba lungă, stufoasă, mătăsoasă, de patriarh.

Rar se oțăria, dar nici atunci rău nu vorbea și nice rău nu făcea, pentrucă își știa stăpâni firea. Povestesc și acum unii bătrâni o întâmplare de care mult s'a minunat satul la vremea sa. S'a dus adică părintele Marcu și sluga sa cu caii la potcovit. Acolo având să mai aștepte, s'au așezat amândoi lângă cai: unul deoparte, altul de alta. Și a grăit stăpânul către slugă: ai grijă fiule de cai, să nu pățim vre-o nepățită, că-s dobitoace năravite. Dar sluga, cu gândul aiurea, cum e omul cu dor, „stricat” oleacă, vorba ăluia: Foae verde frunza-ți pică, dorul mândrii rău mă strică, — își cam uitase de vorba gazdii, iar caii, cari nu-și uitaseră năravul, năzărindu-li-se ceva, gata-gata să facă o nefăcută, — Doamne fereste de ceas cu primejdii! Noroc că a luat

seama părintele: s'a oblit din șale, s'a înfipt locului și-a implântat mâna în coama calului dinspre el și l-a ținut unde era de n'a putut nici să icnească, cât de mare era. Celalalt, frînt de sbucium zădarnic, s'a muiat și el, deși anevoie de tot. S'a uitat atunci păr. Marcu cătrănit la slugă, și-a întins dreapta peste cai, l-a înhățat de guler, și l-a umflat, într'o mână, pe sus, peste cai, ca pe-un puiu de gălnă, — fără să-i mai zică cuvânt de ocară. Că pe cât era de bun, pe atât era de mare și de tare.

Slujbe multe făcea că venia lumea la el ca la mănăstire. Dar când era la plată: las' că mi-ți da ceva, când s'o nimeri s'aveți mai mult...

Așa om era fie-tatul și păcat că nu s'a ridicat vlăstar din vița lui, să umble'n urmele lui. 1)

Popă bun — creștini isteți.

Cu trecerea la Unire s'au schimbat în bine stările sufletești ale parohiei, dar nu se schimbaseră și biserică. Aceea rămăsese tot micuță, învechită, cu un turnuleț gata-gata să se culce pe-o latură. Preotul se rugase pe la cei mari să-i ajute să-și ridice o Casă a Domnului și stăpânirea îi făgăduise tot sprijinul.

1) După păr. Marcu Giurgiulescu au rămas două nepoate: Paraschiva măr. Marcu și Iconia măr. tot Marcu. Trăiesc amândouă. Paraschiva are patru copii în viață: Măriușă soția lui Pavel Marcu, episcop al bisericii; Trăilă (asta samănă la fire cu popa Marcu) Paraschiva măr. Munteanu și Traian. — Iconia are doi copii: Mița și George. — Toți se află în Isgariu. Numai Trăilă s'a mutat cu familia la Buziaș.

Ce mai e nou în politică

Parlamentul debate noul buget al țării — Profesorii au ținut la București o mare adunare, unde au arătat că sunt foarte slab plătiți — La Cluj iarăși au fost turburări studentești, dar se zice că au fost puse la cale de dușmanii guvernului — Groaznice furtuni în Apus

Noul buget al țării, adevărat planul de venituri și cheltuieli pe 1930, este alcătuit gata. El a și fost dus la Camera de către d. ministru Madgearu și dat spre dezbateri.

După socotelile făcute de către d. ministru al finanțelor, noul buget arată suma de 37 miliarde 450 milioane lei, ceea ce însemnează, că atâtea vor fi veniturile țării noastre în anul 1930 și că până la suma de mai sus pot merge și cheltuielile, dacă nu vrem să înglodăm țara în datorii și 'n pierderi. Din suma arătată trebuie să iasă toate plățile și greutățile statului și nimic mai mult, căci altfel statul ajunge la dobă și țările străine nu mai au încredere în țara noastră. Guvernul d-lui Maniu se trudește din răspuțeri, să și rămănem la atâtea cheltuieli căci altfel s'ar întâmpla ce s'a întâmplat sub guvernele de mai înainte, cari au cheltuit mai mult decât se cădea și așa a ajuns țara noastră la mecazurile și greutățile de astăzi.

Ajuns în fața Parlamentului, bu-

getul va mai trece încă prin o sită, căci cea dintâi fusese a consiliului de miniștri. Și numai după ce va fi aprobat de Parlament, va putea să urmeze îndeplinirea lui.

Multă vâlvă a făcut în vremea din urmă adunarea cea mare pe care au avut-o profesorii la București, cari au arătat că sunt foarte slabi plătiți și că, față cu munca pe care o îndeplinesc, vor ajunge peritori de foame. Interesant este, că între nemulțămii au fost și profesorii-parlamentari din partidul guvernului, cari au atacat pe d. ministru Madgearu, spunându-i că trebuia să alcătuiască astfel noul buget, ca să-și capete și profesorii drepturile lor înscrise în lege încă înainte cu doi ani.

Guvernul, față cu cererile profesorilor nu s'a arătat nesimțitor, ci se apară cu lipsa de bani și a făgăduit să facă tot ce va putea, ca să fie bine. S'a și luat o sumă de 108 milioane, din care vor fi înbunătățite mai întâi plățile

Vorba ceea: Făgădașul bogatului bucuria prostului. Tot aștepta și păstorul și turma să vadă ceva din câte li-se pusese în vedere. Dar Paște murgule iarbă verde, că ce aștepți tu nu se mai vede...

Ei! Dar dacă erau capete la stăpânire, apoi și la Isgariu era minte. Moșu Ion Bălușiu, Dumnezeu să-l ierte, s'a gândit una și bună. Și-a câștigat o funie lungă și tare, de ceea cu cari se leagă carăle încărcate cu snopi, a deretecat el pe lângă casă până noaptea târziu, apoi când toată lumea dormea, dânsul meșterea ceva cu funia la turnul bisericii. Dimineața se crucia lumea de „năpasta” ce se abătuse asupra parohiei: turnul își deșira jos, la pământ, încheieturile-l șubrede și puțințele. Numai popii și lui moș Ion le jucau ochii în luciri de lumină... cine știe de ce! (Drept s'o spun ca să n'am păcat: nu se vorbiseră la olaltă, dar și unul și altul simțiau că sfârșitul are s'aducă bucurie).

Și s'au pornit atunci jalbe noi, cu ponoase noi, pe la cei mari și tari. Răspunsul îmbucurător n'a întârziat mult: să-și facă Isgărenii biserică din hodăile dela Șuri, dacă nu-i bună cărămida din Seliște.

Chef și veselie la toată casa creștinească din Isgariu: O să aibă și ei biserică mare și frumoasă cum n'a fost la ei și nu-i nicăiri în jur! Soarele din 1872—1873 se bucura și el de sus, din înălțimile lui, zi de zi, de mândreța de clădire ce se ridica într'un sat sărac și strălucia și el mai viu, de strălucirea ochilor atâtor Isgăreni și Isgărene, ce lucrau de zor la înfăptuirea unui vis iubit.

S'a dus popa Marcu, vorba lui Barbu Lăutaru:

Eu mă duc, mă prăpădesc
Ca un cântec bătrânesc,

cum ne ducem toți, și au venit alții (popa Aurel Iechim și popa Gheorghe Morariu) ca să se ducă și ei și să facă loc altora, dar fiecare a dus mai departe firul celor de demult: s'au trudit alătura cu credincioșii lor, să se ridice tot mai sus și să se întărească tot mai mult. Și-au durat casă dăscălescă, sală de învățământ, căși parohiale cu acareturile trebuincioase, primărie arătoasă și-au împodobit biserică după puteri și peste puteri (au clopote de aproape un sfert de milion!), cetesc cărți și zirebune (numai la „Unirea Poporului” is abonați aproape 20), cercetează biserică, is primitori de străini, (căți olari și ciubărari și alt fel de călători nu trag la casa primitoare a lui Marcu Munteanu, moș Tarcu, moș Trăilă, Pănceu, la Țăioni și la alții!) is muncitori și cruțători, cinstitori de datini bătrâne și spornici la număr. Isgărenii joacă și acum „Hora” — raritate într'alte părți ale Bănățului — și-s bucuroși de copii. La școala primară dela ei, anul acesta bunăoară, sunt peste 100 de școlari, la șapte sute și atâtea suflete. Puține sate bănățene pot arăta ceva asemuior. Din astă parte, — laudă Isgărenilor! Se tem de Domnul și Domnul bine le va face lor, de-și vor ținea firea bună și nestrucată. Nădejdea în Cel de sus e scut puternic și de încredere în ceasuri de cumpănă și'n clipe de restriște. Dela moș Păun Marcu știu că asta nu-i vorbă în deșert printre creștinii din Isgariu.

dăscălimii de prin sate, care este mai necajită decât toți. Într'adevăr, în deosebi învățătorii începători au fost plătiți până acuma atâta de mășter, încât e mirare că nu și-au luat lumea în cap.

Gazetele dela Cluj aduc știrea, că în zilele trecute unii dintre studenți au reînviat iarăși turburările dela Oradea mare, dându-se cu pietri la ferești și facând stricăciuni. Se spune însă, că nu toți studenții au luat parte la noile stricăciuni, decât aceia cari au la spate partidele potrivnice guvernului. Însă, luați cu binișorul și aceștia s'au liniștit și a doua oră nu s'au mai repetat turburările de stradă.

Jurnalele străine aduc știri groaznice din partea de apus a Europei. Acolo bântuie furtuni cumplite. S'au scufundat numeroase vapoare cu oameni cu tot. Furtuna a făcut pagube foarte mari, mai cu seamă la țărmurii Franței.

Din largul mării au sosit o mulțime de cereri de ajutor dela vapoarele aflătoare în drum spre America. Tot așa și dela vapoarele aflătoare în Marea Nordului.

De pe ocean, furtuna a răsbit și în lăuntrul Franței, până la Paris, unde au avut de suferit mai ales telefoanele și telegrafele.

Iarna care a întârziat atâta, se pare că vrea să sosească plină de mânie, ca o harpie. Își trimite suflarea pe înainte. Ne putem și pe la noi aștepta la așa ceva.

Frig mare în America. În America de nord frigul este foarte mare. Numai în orasul New-York au murit până acum 26 de persoane în urma marelui frig.

„Ține-ți revolverul, domnule notar”

Anul de vâlmășag 1918 și-a isbit spuma de valuri și-n vâlceaua, altfel pașnică, a satului ăstuia. Luptători cu sufletul acru de năcazurile îndurate pe cele fronturi de războiu, abia sosiți la cuiburile părăsite, sub imboldul celor dintâi porniri pătimașe, aruncau vorbe aspre, răstite, la adresa primarului, lăsând să se prevadă lucruri de cari se înfioară oricine Moș Păun, — că dânsul era primar, — pricepea cam încătrău merg vorbele. S'a dus deci la d. Berariu, notarul său dela Vermeș, să-l spună cum stă treaba și să se sfătuie ce-i de făcut. „Să-ți păzești bine capul, asta-i de făcut”, zice notarul, și-i dă un revolver, pentru orice întâmplare.

Pune moșu' arma 'n buzunar și pleacă spre casă îngândurat. Merge și nu merge. Odată se oprește, se mai răzgândește o vreme și face calea întoarsă: „Ține-ți revolverul, die notar, că n'am lipsă de el. Cine-o vrea să deie 'n mine poate da, dar' eu armă asupra nimănuia n'am să ridic. Nădejdea mea e Domnul și s'a făcut mie spre mântuire — așa am cântat în strană din tinerețele mele (moșu-i și acum cantor la biserică) și eu mai tare mă 'ncred în ajutorul Domnului, decât într'a revolverului”.

Isgărenii oameni buni, — s'au liniștit cu degrab, făr' să se atingă de moș Păun, iar Dumnesă a rămas să fie pildă de creștinească încredere în grija Celui de sus.

(Urmează).

Târgurile săptămânii

Joi, 26 Decembrie: Săcărâmbu, j. Hunedoara; Sfântu Gheorghe, j. Trei Scaune; Timișoara.

Vineri, 27 Decembrie: Craiovor, j. Sătmăr.

Sâmbătă, 28 Decembrie: Brateiu, j. Târnavă-mare; Ghindari, j. Odoheiu (numai târg de porci); Aita Mare, j. Trei Scaune.

Luni, 30 Decembrie: Geoagiul de Jos, j. Hunedoara; Vinerea, j. Hunedoara; Ghindari, j. Odoheiu (numai târg de vite și de cai).

Un dar frumos făcut Regelui. Administrația fondului religios din Bucovina a dăruit Majestății Sale Regelui Mihai I castelul „conacul Poiana Ițcanilor” din Bucovina. Imalta Regentă a primit acest dar.

L-au aruncat de pe tren. Sepciuc Vasile s'a urcat în trenul ce duce de la Bălți la Iași. El nu avea bilet. Călăuzul și cu controlorul l-au aruncat din trenul care mergea cu toată înțea. Bietului om trenul i-a tăiat amândouă picioarele, iar cantonierul l-a aflat mort. Răufăcătorii au fost arestați.

Marea adunare a profesorilor la București. Săptămâna trecută s'a ținut la București o mare adunare a profesorilor și învățătorilor, cu scopul de a cere plată mai mare. Într'adevăr plata profesorilor este prea mică, între împrejurările grele de astăzi. Prin legea de armonizare a salariilor, făcută de dl. Mamoilescu ei ar trebui să aibă salariu cu mult mai mare. Astăzi învățătorii începători au abia 2700 lei pe lună, mai puțin decât servitorul școlii, iar profesorii începători 6000, ceea ce e prea puțin. În schimb militarii și judecătorii, cari au făcut serviciul tuturor guvernelor au plăți cu mult mai mari.

În adunarea de la București s'a arătat că guvernul de astăzi poate să le dea profesorilor și învățătorilor plăți mai mari, numai să vrea. Au hotărât deci să roage guvernul să le împlinescă cererile, că dacă nu, se vor vedea siliți să folosească mijloace neplăcute, chiar și grevă.

Furt de peste 3 miliarde lei. La poșta din Windsor (Anglia) s'a făcut o spargere, furându-se dintr'un pachet 4 milioane lire sterline, adică 3 miliarde 28 milioane lei. Hoțul încă n'a fost prins.

Groznică furtună în Anglia și Spania. De câteva zile în jurul Oceanului Atlantic bătuse o furtună groznică, cum de mult nu s'a pomenit. La Hyde (Anglia) trăznetul a lovit uzina electrică (mașinăria cu care se produce electricitatea). La băile Brighton au fost greu rănite cinci persoane, iar la Folkestone o femeie a fost omorâtă de o bucată de tînchea (pleu) care i-a căzut în cap. Mai multe bărci și corăbii au fost nimicite și înecate, altele au fost aruncate pe uscat ori s'au împotmolit în apropierea coastelor. Mai mulți oameni cari se aflau pe străzile Londrei au fost aruncați de vânt în calea tramvaielor și a automobilelor. Tot așa de mare a fost furtuna și în Spania. De pe bordul (acoperișul) unui vapor vântul a luat patru marinari și i-a aruncat în mare. Unul dintre ei s'a înecat.

Jertfele acestei furtuni în Anglia se ridică până acuma la 26, și anume furtuna a omorât 7 oameni pe uscat, iar 19 pe mare.

Regele și Regina Italiei au făcut vizita Papei. În ziua de 5 Decembrie Regele și Regina Italiei, însoțiți de ministrul de externe și înalții demnitari ai curții italiene, au făcut vizita Preafericitului Părinte de la Roma. Vizita a durat 20 de minute. Papa i-a cinstit Regelui patru cărți frumoase legate în piele și așezate într'o cutie de lemn foarte prețios, apoi o cutie îmbrăcată în piele albă, conținând trei medalii mari de aur, argint și bronz cu icoana Papei. Reginei i-a cinstit o icoană sfântă, lucrată în pietri scumpe, și un șir de mătâni cu pietri prețioase.

De la Papa Regele și Regina au mers în catedrala sfântului Petru, îngenuchind mai multă vreme în fața mormântului sfântului Petru și a altarului pe care se află sfânta Cuminecătură.

Regele i-a cinstit Papei o cruce de piept, împodobită cu armele Casei Regale. Pe cruce sunt 10 perle (mărgăritare) mari, iar împrejurul lor mai multe perle mai mici. Colțurile crucei reprezintă coroana regală, desemnată tot în perle. I-a mai dăruit apoi o cruce de lemn foarte scumpă, acoperită cu pietre prețioase, având la mijloc pe Domnul Hristos în aur, iar la picioare pe sfânta Fecioară și pe sf. Ioan Evanghelistul, tot din aur. Amândouă aceste cruce sunt foarte vechi, și se află de mult în proprietatea familiei regale.

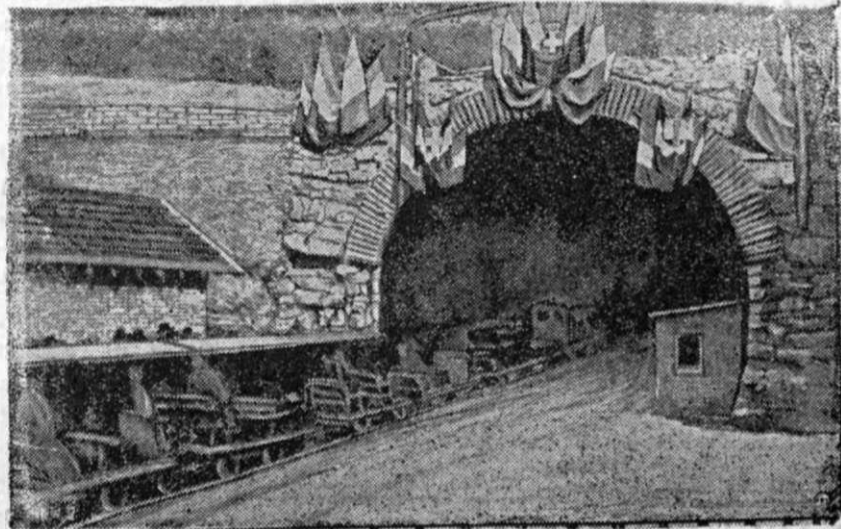
La orele 12 Regele și Regina s'au înapoiat în palatul lor, iar după câteva minute cardinalul Gasparri, secretarul de stat al sfântului Părinte, le-a întors vizita.

În zilele următoare a făcut vizita Papei moștenitorul de tron, apoi ceilalți prinți și prințese. Impăcarea între familia regală italiană și sfântul Părinte Papa Pius XI prin aceasta s'a pecetluit.

În apărarea tigrilor. Tigrii sunt niște animale sălbatice, asemănătoare măștelor, cari trăiesc mai ales în India. De o vreme încoace tigrii au fost vânați foarte mult, așa că azi-măine li-se prăpădește neamul. Un învățat indian publică acum un articol într'unul din marile ziare europene, spunând, că tigrii sunt niște animale foarte blânde, mai blânde decât ar crede europenii. Ei fug de oameni și nu-i atacă decât atunci când îi atacă mai întâi oamenii. Nu se cuvine deci ca oamenii să-i pustiască așa de grozav cum au făcut-o până acuma.

Ce face beția. Țiganul Lingurar Ioan a mers acasă beat. Era bătrân de 80 de ani și nu avea pe nimeni în bordeiul său. Beat cum era, a încercat să încarce soba cu lemne. În marea sa beție însă a căzut cu capul pe sobă și nu s'a mai putut ridica. A ars de viu. Păzitorul de noapte l-a găsit ars scum.

Icoana noastră ne arată intrarea în tunelul (gaura pe sub un deal sau munte) din Munții Apenini, cari străbat mijlocul Italiei. Acest tunel a fost deschis abia zilele trecute și este unul dintre cele mai lungi tunele ale lumii, abia cu 1219 metri mai scurt decât tunelul Simplon dintre Elveția și Italia, în schimb însă mult mai larg. Zidirea lui a costat 1 miliard și 60 milioane lire italiene (o liră italiană 8 lei 80 bani). La zidirea lui s'au prăpădit 65 de muncitori. Prin tunel se va zidi cale ferată care va scurta drumul dintre orașele Bologna și Florența cu 35 km, în schimb însă trenurile vor merge prin el mult mai ușor, netrebuind să urce și să coboare muntele.

Cercul cultural „Valca Târnavelor” a studenților de la universitatea din Cluj, s'a constituit pentru anul școlar 1929/30 în felul următor: Președinte, *Onoriu Cheșianu*, doctorand în drept; vicepreședinte *Tuliu Racoță*, stud. în litere; secretar general *Victor V. Turcu*, medicinist; casier *Vasile Blator*, stud. în drept; secretari *Mihail Leicu* și *Martin Septimiu*; controlor *Licimiu Pop*, medicinist; membri în comitet: *Nelli Rondolean* și *Emil Rogoz*.

În comisia literară: *Aurora Ilie*, președintă, *Licimiu Pop*, *Tiberiu Szász* și *Emil Rogoz*.

Copilul turbat a umplut-o și pe mamă-sa de turbare. O groznică nenorocire s'a întâmplat zilele trecute la Cluj. Înainte cu câteva săptămâni câinele de lanț al lui *Mihail Slezak* dintr'o comună din județul Timiș și-a rupt lanțul și a mușcat pe copilul de 7 ani al țaranului. L-au dus pe copil numai decât la medic, dar medicul n'a putut constata dacă a fost turbat câinele ori ba, iar pe copil nu l-a trimis la Cluj. După ce câinele n'a venit acasă nici după 5 zile, mama copilului și-a dus odorul la Cluj, ca să-l vindece. Dar a fost prea târziu. Doctorii i-au spus că turbarea i-a intrat în sânge și că nu se mai poate vindeca.

L-au și băgat pe copil într'o cameră ferată, la care nu este decât o mică fereastră, pe unde privesc doctorii, dacă mai trăiește bolnavul ori ba, că de ajutorat nu-i mai pot nici așa. Biata mamă își privea copilul într'una pe pe fereastră și-i tot spunea să zică „Tatăl nostru”, că doară-doară îl va scăpa Dumnezeu. Copilul, care-și presimțea moartea, a tot zis la rugăciuni, dar s'a rugat într'una de păzitori, să lase să-și mai vadă încă odată pe mamă-sa. Într'o clipită când păzitorii nu erau acolo, nefericita mamă a deschis ușa și a intrat la copil. Bietul copil a sărutat pe mamă-sa, și apoi a murit, cu rugămintea de a-l îngropa acasă, dar numai acasă.

Dorința copilului a fost împlinită, că a venit tatăl său și l-a dus acasă. Mamă-sa însă n'a putut lua parte la înmormântare, pentru că doctorii au reținut-o la Cluj, ca s'o oltuiască acum pe ea. Biata mamă nemângăiată tot plânge într'una, păzitorii și doctorii nu mai știu ce să-i facă. Ea mai are acasă doi copilași.

† **Ștefan Giurgiu**, unul dintre cei mai bătrâni dascăli români și-a încheiat viața pe acest pământ. Născut în comuna Dumbrava (Dumbrău), jud. Turda, în 1855, a început școala în satul său natal, continuând apoi școala normală rom. cat. din Aiud, a terminat pedagogia în Blaj, luând diploma de învățator. Ca învățator a funcționat în Veștem, Șard și în Dumbrău până în 1909 când a fost pensionat.

nevoind a conluera la opera de maghiarizare prescrisă de legile lui Aponyi.

Activitatea lui roditoare de învățător o dovedește faptul că toți cei ce au urmat la el în școală știu carte. Afară de activitatea curat școlară, a dezvoltat și o activitate economică, învățând pe elevi: oltoitul, legumăritul și vieritul.

În anul 1912 Maiorul în retragere Vasile Popa, înființând în Dumbrău o bibliotecă școlară și una populară, Giurgiu a administrat-o foarte bine până la moarte, aducând prin aceasta mult folos moral poporenilor.

Inv. Giurgiu, făcându-și conștiințios datoria până în ora ultimă, moare plâns de toți poporenii recunoscători cari se roagă atot puternicului Dumnezeu să-l ierte și să-l așeze unde toți dreptii se odihnesc.

Memoria lui va rămânea neperitoare.
Maior în r. V. Popa

Locuitorii României în 1928

La ministerul de interne s'au făcut socoteli asupra stării locuitorilor din țară la sfârșitul anului 1928. Din acestea socoteli se poate vedea, că în 1928 s'au încheiat 158.891 căsătorii. S'au înmatriculat 625.860 de nașteri și au fost 351.726 de morți. Astfel nașterile sunt cu 272.134 suflete mai multe decât cazurile de moarte.

După ținuturi: În Transilvania și Banat au fost 158.545 nașteri; în Bucovina 27.121 nașteri; în Basarabia 104.047 nașteri și în vechiul Regat 336.147 nașteri. Așadar în ținuturile alipite s'au născut 289.713 copii, iar în Vechiul Regat 336.147 copii. Deci cu 46.434 copii s'au născut mai mulți în Vechiul Regat decât în ținuturile alipite.

Dacă ținem seamă, că suprafața întregii țări este 292.000 km. p. și din aceasta suprafață Vechiul Regat are 132.000 km. p. iar celelalte ținuturi au 163.000 km. p. și că populația vechiului Regat e de 8.535.000, iar a celorlalte ținuturi e de 8.865.000, urmează că cea mai mare putere de înmulțire o are Vechiul Regat. Mai puține nașteri sunt în Banat și apoi în Transilvania.

Numărul morților se împărțește astfel: În Transilvania și Banat 105.836 morți; în Bucovina 16.625 morți; în Basarabia 54.119 morți și în vechiul Regat 175.146 morți. Cea ce înseamnă că și în ce privește numărul morților tot vechiul Regat stă în frunte.

Regina țiganilor

Acum vre-o 30 de ani o țigancă cu numele Dumitra, a plesat din România în America, deoarece s'a urit să mai colinde orașele și satele din țară, dând cu cărțile și cu ghiocul. După multe rătăcirii s'a așezat în Canada, unde a întemeiat un sat țigănesc, asupra căruia stăpânea ca o regină. În zilele trecute a murit și țigania i-au așezat trupul într'un sicriu de argint și i-au purtat o zi întregă pe uliți, urmat de un cortegiu mare de țigani îmbrăcați în costum țigănesc de sărbătoare. Dumitra era foarte aspră cu supușii săi, încassa dela ei biruri și împărția dreptate. Ea era și judecătorul țiganilor. Țigania însă o iubiau mult, fiindcă era dreaptă. Și iubirea lor s'a dovedit la moarte, când cu toții au pus bani și i-au cumpărat sicriu de argint și i-au făcut prohod împărătesc.

Iubiți cetitori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Tipicul săptămânii XXXI după Rusalii

22 Decembrie 1929, Dumineca înainte de Nașterea Dnui Hristos, a Părinților. (vezi Mineiul la 18 Decembrie Pagina 382).

Sâmbătă seara, la Doamne strigat-am... 10 stihiri, 4 ale Invierii v. 6, 3 ale înainteserbării v. 1 (vezi-le în Mineiul la 20 Decembrie) și 3 ale Părinților v. 1. Mărire a Părinților v. 6: Daniil bărbatul doririlor... Și acum: Peșteră înfrumusețază-te... Intrat. Lumină lină... Prohimenul stăi. Păremiile Părinților. Stihoauna învierii v. 6. cu Mărire și acum a Părinților v. 2 din Mineiul: Bucurați-Vă Profeții... Iată s'a apropiat... Acum siobozzele... Troparele: al învierii v. 6, al Părinților v. 2 și al înainteserbării v. 4. Deslegare.

Duminecă dimineața, la Dumnezeu este Domnul... troparele ca și sâmbătă seara. Stihologiile învierii v. 6 și ale Părinților. Polieleul. Troparele mari ale învierii v. 5. Sedealna de după Polieleul și ipacoilul v. 6. Antifoanele v. 6. Toată suflarea... Evanghelia învierii IX. Invierea lui Hristos... Ps. 50. Mărire și acum v. 2 și celelalte la locul lor. Rugăciunea preotului. Catavasiile „Hristos se naște... După catavasia III ipacoilul Părinților, după catavasia VI condacul și icosul înainteserbării. Mărește suflete al meu... cu „Ceeace ești mai onorată... Luminătoarea învierii IX, a Părinților și a înainteserbării. La laude, 4 stihiri ale învierii v. 6. și 4 stihiri ale Părinților v. 8. Mărire a Părinților v. 8 și acum „Preabinecuvântată ești... Dexologia cea mare.

La sf. Liturghie ale învierii v. 6. Troparele ca și la mânecat. Apostolul și Evanghelia din Dumineca înainte de Nașterea Dnui Hristos, a Părinților.

Duminecă seara, inserat mare, după rânduiala din Mineiul, dela 23 Decembrie.

Marti, 24 Decembrie 1929, ajunul Nașterii Dnui Hristos. Se face rânduiala orelor mari, apoi inseratul mare din ziua de Crăciun împreună cu liturghia Marelui Vasile. În această zi seara, unde este datina, se face serviciul cu priveghiere. (Dupăcinarul mare — Litie și Mănecatul din ziua de Crăciun).

Miercuri, 25 Decembrie 1929, Nașterea Dnui Hristos. Mănecat mare, Sf. liturghie a sf. Ioan Gurădeaur, la care se cântă antifoane. Câți în Hristos... și în loc de „Cuvine-se cu adevărat... irmosul „Taină strădună vă... cu pripeala „Mărește suflete al meu pe cel din Vergură și în peșteră născut, Hristos Dumnezeu. După prânz inserat mare. Toate cum arată Mineiul.

Joi, în 26 Dec. și Vineri 27 Dec., a II și a III de Crăciun, se urmează rânduiala slujbelor prescrise în Mineiul.

De o vreme încoace nenorocirile cu avioanele se țin lanț. Apreape nu este zi fără de nenorocire. Desăvârșirea acestor mașinării de sburat au costat și vor costa încă multe, foarte multe vieți. După calculul (socoata) unora se poate spune că fiecare zi are cel puțin 3—4 jertfe de vieți omenești. De altfel așa s'a întâmplat și cu submarinele (vapoare cari umblă pe sub apă). Nici o invenție fără jertfă. — Săptămânile trecute s'a prăbușit, nu de parte de London, avionul german D 903. Cu acest prilej au murit 7 călători. Icoana noastră înfățișează mașina aceasta de sburat, căzută la pământ, zdrobită și nimicită. Polițiști, soldați și funcționari ridică ruinele avionului și se străduiesc să desgreape morții.

Plante străine

— Orezul —

Multe mâncări se pregătesc cu orez. În sarmale în loc de păsat încă se pune orez. Acest orez se cumpără din prăvălie și nu este altceva, decât semința unei plante ierboase, din neamul grâului.

Crește prin locurile mlăștinoase. Pe la noi nu se găsește. Pe vremea năvălirii Turcilor, se cultiva și prin mlaștinile de pe lângă Dunăre, Timiș și Bega. Turcii l-au adus pe aici. Retrăgându-se Turcii, a încetat și cultivarea orezului prin părțile acestea.

În Spania l-au adus Arabii, iar în Italia încă înainte de aceasta cu vreo cinci sute de ani se cultiva pe lângă râul Arno.

Principalele locuri de cultivare ale orezului sunt însă în Asia, Africa și America. Prin mlaștinile Mezopotamiei se cultivă încă de pe vremea lui Alexandru Macedon.

Orezul crește înalt de 1 m. — 1½ m. Cotorul este drept și cu 3—4 noduri. Frunzele sunt lungi de 30—40 cm., aspre pe margini și de culoare verde frumoasă. Spicul seamănă cu cel de ovăș. Din fiecare spiculeț se face câte un singur bob de orez. Bobul e învelit în pleavă. Pentru ca să se poată folosi trebuie curățit de pleavă.

Pentru ca orezul se crească bine, pământul trebuie arat primăvara de vreme. După ce arătura s'a uscat, se dă drumul apei din șanțurile de pe margine, care vărsându-se acopere toată arătura. Apoi se seamănă. Timpul sămănăturii este în Martie și April. Pentru ca semința să se cufunde în apă, se ține o zi la umezeală. În vreme de cel mult două săptămâni, semința încolțește și răsare. Crește repede. Prin Iulie și August înfloarește. După înflorile, apa de pe pământ trebuie scursă. Scurgerea se face numai pe încetul, așa că pe când e copt, să nu mai fie apă pe pământ. De altfel regularea apei de pe pământul semănat cu orez, este un lucru destul de greu și cultivatorul trebuie să aibă multă îndemnare pentru ca să nu-și pricinuiască pagube.

Prin Septembrie și Octombrie se seceră. La secerat, lucrătorii trebuie să grijească, să nu se scuture semința.

Semința multă, nu e bine să se îngrămădească la un loc, căci se încălzește și se strică.

Coaja seminței e lipită de miez ca și la orz sau la ovăș. Pentru ca să se poată folosi trebuie curățit de coajă. Curățirea se face în mori anumite.

Orezul ce se vinde în prăvălii, este curățit de coajă.

Orezul e hrănitor ca și grâul și se cara. De aceea se și folosește foarte mult. Cu deosebire în China și în Japonia poporul se hrănește aproape numai cu orez. Se și spune, că pe acolo oamenii când se întâlnesc, în loc de „bună seara” ori „bună vremea”, zic „mâncatu ți-ai orezul”. Cel mai mult orez se mănâncă în Asia. Pe când în Europa se mănâncă anual abia patru milioane tone de orez, în Asia se mănâncă anual peste o sută milioane tone de orez. Se și poate spune, că mai bine de jumătate din locuitorii pământului se hrănesc numai cu orez.

Din orez se pregătește și întâreală, pudră de față și făină. În părțile răsăritene ale pământului, se pregătesc din orez și băuturi bețive. Berea „saki” a japonezilor și spirtul „arak” al Indienilor e din orez.

Paiele de orez încă sunt foarte întrebuințate. Din paie se face veșminte, papuci, pălării, funii, plase și invălituri de copite la cai.

Tot din paie se fabrică și hârtie. Se spune, că cultivarea orezului ar fi astricăcioasă sănătății, din cauza aceasta în Italia e statorit prin lege, la ce depărtare trebuie să fie de sate ori orașe, pământul cultivat cu orez.

Ion Popu-Câmpeanu

Cărți nouă

Canon de rugăciune către sfântul Iosif, logodnicul Preacuratei Fecioare Maria. Viața sfântului Iosif, cu mai multe învățături și rugăciuni către acest mare sfânt patriark. Publicate de: Dr Victor Bojor, canonic. Gherla 1929, editura tipografiei „Aurora” A. Todoran. Prețul 10 lei.

În broșura aceasta ni-se dă viața sfântului Iosif, canonul de rugăciuni către el, șapte dureri și șapte bucurii ale lui, novenă, rugăciune pentru o moarte bună și alte multe și frumoase rugăciuni către acest mare sfânt.

O recomandăm cu tot dragul cetitorilor noștri. Ea nu poate lipsi de pe masa nici unei familii creștine.

Omul în lumina credinței creștine, conferință filosofico-teologică, prelucrare de Dr Victor Bojor canonic. Tipografia Diecezană, Gherla, 1929. Editura fondului „Biblioteca Poporală” din Gherla. Prețul 15 lei.

Această cârtică face parte din „Biblioteca din Gherla”, seria I. pentru intelectuali, purtând Nr. 3. Ea este menită cârturarilor noștri, cari ar fi bine dacă ar cumpăra-o și mai ales dacă ar citi-o. Ar învăța din ea cel puțin, ce spune și susține credința noastră despre om, această mare taină a naturii, și n'ar mai crede tuturor nechemărilor toate câte le spun ei despre om și despre desvoltarea sa.

Tălcuirea evangheliilor din toate sărbătorilor de peste an. de Iuliu Maior, Blaj. 1929, Tipografia Seminarului, prețul 25 lei (212 pag.).

Broșura aceasta este Nr. 9 din „Cărțile Bunului Creștin”. Ea este de mare folos atât preoților și cantorilor cât și tuturor creștinilor cari umblă la biserică. E adevărat așa de greu, să nu înțelegi tu, om în toată firea, ceea ce se citește în biserică. Dar evangheliile sunt scrise înainte cu 19 veacuri, de aceea fără tâlcuire nu le putem înțelege.

La început se află evanghelia, apoi tâlcuirea ei, și pe urmă câte o scurtă povăță sau îndemn.

Să cumpere cârticica aceasta tot creștinul.

Am primit câte 90 lei dela următorii: Vichente Groșorean, Maior Vasile Popa, Mihaiu Cernea, Emil Perini, Pop George.

Câte 180 lei: Pana Aurel, Ioan Simoc, Octavian Pop, Virgil Tețu, Sângeorzan Vasile, Zaharie Orășan, Gușel Nicolae I. P., Ioan Rus, Chișiu Teodor, Condor George, Silvia Domșa, Ioan Rusu I. M., George Somfălean, Ioan Oțoiu, Șofron Dănilă, Zaharie S. Pop, Ieronim Marcu, Ioan Coman, Ioan G. Oltean, Mihail Biriș, Aron Șavonea, Dumitru Fărcaș, George Dandu, Iosif Riț, Sora Livia, Ioan Muntean, Lupu T. Durja, Ioan Brata, Ilie Pop, Adorjani Zoltan, Simion Ioan, Simion Pinteș, Ștefan Ioan, Vasile Suciu, Brata Dumitru, Marincaș Vasile, Ștefan Togănel, Pădurean Vasile, Terezia Moldovan, Victor Haragăș, Roman Costan, Ioan Havrincea, Petru Plic, Ioan Roșca, Vasile Roșca, Trifu Dan, Notariatul Făget, George Neamț, Lupeanu Aron, Ioan Duca Ilie, Ioan Duca, Dumitru Răchită, Ioan Răchită.

Alte sume: Bretan George 175; Nistor Valer 80; Rușca Ioan 200; Adam Dobrei 380; Iosif Mureșan 150; Nicolae Șofron 360; Ionaș Tomoni 360; Nistor Teodor 200; Grigore Brad 160; Macedon Iugan 80; Emil Șerban 498; Ștefan Doruc 200; Rad Ioan 100; George Chețan 80; Of. parohial Șimand 500; Tomuța Nicolae 80; Vereș Ioan 45; Inovan Iosif 45; Iulian Irimie 160; Ana Muntean 135; Găinari Zacheiu 200; Ieronim Marcu 20; Emil Timbuș 45; Crișan Ioan 45; Onița Victor 270; Sabău Ștefan 45; Ioan Tepeș 100; Traian Maier 425; Popa Laurean 130; Mircea Iosif 100; Ioan Nidermaier 200; Silvia Cordea 360; Iosif Voina 50; Gabor Ioan I. M. 360; Ioan Pop 175; Rusu Maria 360; Ioan Tărnăvean 400; Ioan Dogariu 175; Vasile Ardelean 190; Victor Socol 225; Drăgan Simion 345; Ioan Munca 240; Adam Nicolae 150; Socol Vasile 45; Gatea Vasilică 140; Tinerimea adultă Țigmandru 360; Ioan Hanzu 45; Nistor Ioan 200.

Redactor: IULIU MAIOR.

No. 116—1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 609/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamanțului Societ. Comerc. cu mașini de Cusut „Bourne et Comp. repr. prin avocatul Dr Francisc Verzar adv. pentru încasarea creanței de 13950 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 21 Decembrie 1929 orele 1 p. m. la fața locului în Comuna Bucerdea-grânoasă la casa urmăritului unde se vinde prin licitațiune publică judiciară; mobile de casă, obiecte de porțelan, Covoare și altele în valoare de 6120 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 18 Noembrie 1929.

INDISCIFRABIL
portărel

(929) 1-1

Vine „Calendarul dela Blaj”

Rugăm pe iubii abonați ai calendarului nostru, să ia spre știință, că vor avea în curând o mare bucurie. Calendarul a ieșit dela tipar în zilele acestea și are un cuprins dintre celea mai frumoase. El va fi cea mai plăcută carte de sfintele sărbători.

O mulțime de chipuri, cari de cari mai interesante, precum și bogatul său material scris pe înțelesul tuturor, îl pun în fruntea calendarelor populare din acest an.

Trimiterea calendarelor se face în ordinea în care am primit noi comandele. Însă ne vom sili ca toți abonații să-l primească până în sfintele sărbători.

Abonații foii noastre, cari ne trimit de pe acum prețul foii pe 1930, adică 180 lei, la cari mai adaug 20 lei pentru calendar, le primesc și calendarul acasă, cu poșta plătită. Acest favor îl putem face însă numai aceluia, dela cari ne sosesc banii pentru foaie și calendar (200 lei) până la 1 Ianuarie 1930.

Cetitorii și prietini gazetei noastre nu cumpără alt calendar, decât „Calendarul dela Blaj”.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA.

Se apropie sărbătorile Crăciunului!

Cel mai frumos cadou (dar) de Crăciun este

o carte bună,

pe care o cetești cu drag în lungile seri de iarnă.

* Cumpărați „Cărțile Bunului Creștin”, din cari multe foloase puteți trage!

No. 4. *Darul lui Dumnezeu*, ne arată, cum putem câștiga harul lui Dumnezeu. Cărțica are 64 pagini și se vinde cu 6 lei.

No. 5. *Adevărata fericire*, ne arată cum putem fi fericiți încă aici pe pământ, dar mai ales în lumea cealaltă. Cuprinde 64 pagini și se vinde cu 6 lei.

No. 6. *Taina spovedaniei* ne învață tot ce trebuie să știm despre spovedanie. Broșura cuprinde 116 pagini și se vinde cu 15 lei.

No. 7. *Tâlcuirea Apostolilor din Duminecile de peste an* este o broșură pe care ar trebui s'o aibă toți credincioșii cari umblă la biserică. Cartea aceasta are trei părți, cari fac laolaltă 400 pagini, și se vinde cu 50 lei.

No. 8. *Legea strămoșească* ne deslușește despre adevărata lege strămoșească a neamului românesc. Broșura cuprinde 116 pagini și se vinde cu 15 lei.

No. 9. *Tâlcuirea Evangheliilor din toate Duminecile de peste an* tocmai acum a ieșit de sub tipar, cuprinde 212 pagini și se vinde cu 25 lei.

Nr. 1, 2 și 3 din această bibliotecă s'au vândut, așa că nu se mai află la nici o librărie.

Toate broșurile înșirate mai sus fac laolaltă 117 lei, la cari adăugându-se încă 5 lei spese postale, se pot primi dela oricare librărie din țară.

Citiți și răspândiți „Cărțile Bunului Creștin” printre cunoscuții Dvoastre.

Incercați a face daruri de Crăciun câte o astfel de cărțică și o să vă fie copii și prietenii foarte mulțămitori!

Concurs

Pentru postul de oator la biserică greco-catolică din Suseni (Fălăuș) prot. Reghin se publică concurs. Reflectanții sunt datori a-și înainta cererile până la 31 Decembrie s. c. având a se prezenta până atunci la biserică în una din Dumineci sau sărbători.

Dota cantorală e 6 jugăre pământ arător și 1/3 parte din venitele stolare.

VICTOR CÂMPIANU
paroh.

(928) 1-1

Primum un agent sârguincios la firma:

Mașini de cusut „Singer” Aiud

(930) 1-1

De vânzare

moară cu două pietri, motor de benzină 35 Hp. în perfectă stare de funcțiune.

Informațiuni la Administrația ziarului

(927) 1-4

CULTIVATORII DE VII

și toți eei cari doresc să-și facă vie, să ceară cu toată încrederea altoi dela

Fundațiunea Laday

din Petrisat, lângă Blaj.

Specialități pentru vinuri
Bucata 5-6 Lei

(926) 1-6

Catre tineretul de prin sate

Feciori și feciorași!

Intrăm în iarnă și se apropie Crăciunul. Voi nu vă gândiți să faceți Irozi? A ieșit dela tipar o carte foarte bună pentru Crai, care se numește:

Cartea Crailor

sau cântece de Irozi, cari se cântă la Nașterea Domnului Hristos alcătuită din izvoade bătrâne

de A. LUPEANU MELIN

directorul gazetei „Unirea Poporului”

Prețul cărții 10 Lei

Cu postă cu tot 12 Lei. Cine trimite la adresa:

Unirea Poporului, Blaj

cu mandat postal, suma de 12 Lei, capătă cartea acasă, cu posta plătită.

Pentru jocul Irozilor se cer 8 persoane

Dacă fiecare fecioraș vrea să aibă cărțica sa, din care să poată învăța singur acasă, dăm toate 8 cărțicele laolaltă cu suma de 64 Lei, trimise cu posta plătită.

Grăbiți cu comanda, să nu întârziți!

Hallo!

Hallo!

Ocazie de cumpărat estin

Cu ocazia Sfintelor Sărbători
30% reducere.

Ceasuri Pendule din Sfitera controlate și regulate, deșteptător Wecker și ceasuri de buzunar. — Giuvaericele de aur, argint și alpaca pentru cadouri la

M. Friedmann

orasornicar și
giuvaergia

BLAJ

str. Reg. Ferdinand

(849) 3-7

CARTEA UNIREA POPORULUI.

In atențiunea parohiilor și euratoratelor bisericesti

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Toți aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoșesti și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc. etc.

CEREȚI PREȚCURENT DETAILAT

Cărți bisericesti

La *Librăria Seminarului* din Blaj

se află de vânzare următoarele:

- Orologion sau Ceaslov** legat în pânză cu cruce aurită 200—
- Antologion sau Minelul** care cuprinde în sine slujbele dumnezeestilor sărbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale Sfinților de preste an; amândouă tomurile în legătură tare, cu călcăi de piele; Tomul I Septembrie—Decembrie 780—
- Tomul II și III legate împreună, cari cuprind lunile Ianuar—August și rânduiala slujbelor de obște ale Sfinților 1100—
- Sfânta și dumnezeiasca Evanghelia**, a Domnului și Dumnezeului nostru Isus Hristos; legătură de carton cu călcăi de piele și cruce aurită Lei 550—
- Aceeaș sfântă Evanghelia**, în legătură întreagă de piele, cu cei patru evangheliști și crucea aurită 2500—
- Apostolul sau Faptele și epistolele** Sf. Apostoli; legătură de carton, cu călcăi de piele 375—
- Euhologiu sau Molitevnice** legat în pânză, cu cruce aurită 200—
- Triod** care cuprinde toată rânduiala din Sfintele Paresimi; legătură tare, cu călcăi de piele 510—
- Octoih mie** pe opt versuri, împreună cu altele ce se țin de inserat, mâncat, Sâmbăta și Dumineca; tipăritură din 1927; legat în pânză 110—
- Pentecostar mie** care cuprinde cântările dumnezeesti dela Dumineca Paștilor până la Dumineca tuturor Sfinților; legat 90—
- Rânduiala Sf. Ungeri** sau Maslul care se cântă de un preot 5—
- Prohodul Domnului nostru Isus Hristos** 10—
- Psaltirea Profetului și Impăratului David**; legătură de carton cu pânză 100—
- Acatistier** sau carte care cuprinde în sine rugăciuni pentru pietatea fiecărui creștin, legat frumos 100—
- Domnului să ne rugăm** cărțică de rugăciuni și cântări, întocmită de Dr. Nicolae Brăzeu; legată 20—

Toate acestea cărți se cer dela:

Librăria Seminarului, Blaj jud. Târnava-mică